

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/150/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2307208306
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2307208306.12

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Horné Saliby, so sídlom Horné Saliby č. 871, IČO: 34 013 865, zastúpeného spoločnosťou: MAPLE & FISH, s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovanému: Slovenský pozemkový fond, so sídlom Búdková 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o vydanie nehnuteľností, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta, č. k. 6C/252/2007-666 zo dňa 11.4.2018 - výroku III. o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o náhrade trov konania **m e n í tak**, že žalovanému náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

II. Žalovanému priznáva náhradu trov tohto odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvou výrokovou vetou uložil žalovanému povinnosť vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k parcele registra C č. 1971/21, orná pôda o výmere 6.771 m², vytvorenej geometrickým plánom č. 2111/15 pre katastrálne územie P. R., vytvoreným dňa 1.10.2015 Mgr. K. B., autorizačne overeným Ing. O. K. a úradne overeným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor pod č. 1269/15, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, druhou výrokovou vetou zastavil konanie v časti o vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území P. R., obec P. R., okres Galanta, evidovaným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor, ako: - parcela registra C č. 1793/8, orná pôda o výmere 2.834 m², parcela vytvorená na základe geometrického plánu č. 38/2008, vyhotoveného dňa 10.7.2008 Ing. J. J., autorizovaného Ing. J. J., autorizovaným geodetom a kartografom dňa 10.7. 2008 a úradne overeného niekdajšou Správou katastra Galanta pod č. 861/2008, pre katastrálne územie P. R., - parcela registra C č. 1959, trvalý trávnatý porast o výmere 4.707 m², - parcela registra C č. 1960/1, orná pôda o výmere 71.281 m², - parcela registra C č. 1972/1, ostatné plochy o výmere 13.071 m², - parcela registra C č. 1972/32, orná pôda o výmere 13.750 m², - parcela registra C č. 1972/9, orná pôda o výmere 10.674 m², - parcela registra C č. 1972/28, orná pôda o výmere 1.035 m², - parcela registra C č. 1972/35, orná pôda o výmere 2.317 m², - parcela registra C č. 1972/42, orná pôda o výmere 5.134 m², - parcela registra C č. 1971/19, orná pôda o výmere 41.437 m², - parcela registra C č. 1971/20, orná pôda o výmere 16.408 m², - parcela registra C č. 1975, zastavané plochy a nádvoria o výmere 1.867 m², parcely vytvorené geometrickým plánom č. 2111/15 pre katastrálne územie P. R., vyhotoveným dňa 1.10.2015 Mgr. K. B., autorizačne overeným Ing. O. K. a úradne overeným Okresným úradom Galanta, katastrálny odbor pod č. 1269/2015, - parcela registra C č. 2339/11, orná pôda o výmere 2.766 m², vedená na liste vlastníctva č. XXXX, - parcela registra C č. 2340/190, orná pôda o výmere 2.137 m², vedená na liste vlastníctva č. XXXX a treťou výrokovou vetou rozhodol, že žalobca má voči žalovanému právo na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

2. Rozhodnutie v napadnutej časti náhrady trov konania odôvodnil právne odkazom na § 251 ods. 1, § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP). Vecne argumentoval tým, že: „.....pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania, žalovaný žiadal, aby súd žalobcovi nepriznal trovy konania ani trovy právneho zastúpenia, pretože nemožno považovať žalobcu za stranu, ktorá bola v spore plne úspešná s poukazom na skutočnosť, že súd v časti konanie niekoľkokrát zastavil na základe procesného úkonu žalobcu. Uviedol, že z procesného hľadiska vo všeobecnosti platí, že ak žalobca zobral návrh niekoľkokrát čiastočne späť, žalobca zavinil zastavenie konania, a preto v tejto časti konania bol žalobca jednoznačne neúspešným účastníkom. Žalovaný ako povinná osoba nemá zodpovednosť za zavinenie, že tento stav, ktorý sa v tomto spore rieši, nastal v minulosti, pričom vydanie vlastníctva nehnuteľnosti je dané reštitučným zákonom. Navrhol, aby súd preskúmal, či v prejednávanej veci neexistujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti náhrady trov konania prihliadnuť. Uviedol, že k dôvodom hodným osobitného zreteľa v tomto v tomto spore je možné dospieť vo vzťahu k špecifickému druhu konania o navrátení vlastníctva cirkvám a náboženským obciam vyvolaného na základe zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučný nárok), ako aj v okolnostiach účastníkov (strany sporu sú napojené na rozpočet štátu). Žalobca vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania uviedol, že si riadne a včas uplatnil svoj nárok reštitučnou výzvou a nakoľko nedošlo k dobrovoľnému vydaniu nehnuteľností, uplatnil si svoj nárok žalobou na súde. Žalovaný v priebehu súdneho konania odmietal žalobcom uplatnený nárok, nemal záujem vec riešiť mimosúdnu dohodou a akékoľvek snahy o urovanie zlyhali práve pre jeho odmietavý postoj. Žalovaný k uzavretiu Dohody napokon pristúpil až po viac ako 9 rokoch trvania súdneho sporu. Vzhľadom na to, že zo strany žalobcu nešlo o svojvoľné alebo zjavné neúspešné uplatnenie a bránenie práva a žalobca preukázal splnenie všetkých podmienok, ktoré zákon č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam požaduje (čo uznal aj žalovaný, keď pristúpil k uzavretiu Dohody), žalobcovi prináleží právo na priznanie náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia, ktoré v konaní účelne vynaložil. Je nepochybné, že k vzniku týchto trov došlo v príčinnej súvislosti s konaním a postojom žalovaného. Ak by žalovaný dobrovoľne vydal a navrátil vlastnícke právo k nehnuteľnostiam skôr, k podaniu žaloby vôbec nemuselo dôjsť, prípadne mohli byť trovy konania podstatne nižšie.“.

3. Podľa súdu prvej inštancie ďalej: „V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Pokiaľ jedna procesná strana zaviní, že konanie muselo byť zastavené, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Pokiaľ ide o spornú parcelu, ktorá zostala predmetom konania, je nepochybné, že žalobca mal v tejto časti plný úspech. Je pravdou, že žaloba bola od začatia konania viackrát čiastočne zobrať späť, a to podaniami doručenými súdu dňa 29.11.2007, 07.01.2008, 07.10.2008, 18.02.2009 a 23.01.2017. Pokiaľ ide o posledné čiastočné späťvzatie doručené súdu dňa 23.01.2017, je zrejmé, že žalobca nezavinil zastavenie konania, nakoľko k uzatvoreniu mimosúdnej dohody došlo pred späťvzatím žaloby zo strany žalobcu a žalobca práve z tohto dôvodu vzal svoju žalobu čiastočne späť. V tomto smere možno pričítať zavinenie žalovanému, ktorý až po niekoľko rokov trvajúcim spore uznal dôvodnosť nároku žalobcu. Čiastočné späťvzatie žaloby týkajúce sa dvoch parciel registra C parc. č. 2339/11, orná pôda o výmere 2766 m² a parc. č. 2340/190, orná pôda o výmere 2137 m², doručené súdu dňa 18.02.2009, bolo odôvodnené tým, že žalobca si svoje právo uplatnil aj v správnom konaní v zmysle § 34 a nasl. zákona č. 162/1995 Z.z., v ktorom bol úspešný a na základe ktorého v priebehu súdneho konania došlo k zápisu vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom tohto súdneho konania do katastra nehnuteľností záznamom. V tomto prípade nebolo možné zo strany súdu dospieť k záveru, že konanie bolo zastavené pre procesné zavinenie žalobcu, prípadne pre procesné zavinenie žalovaného. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, nakoľko žalovaný jeho výzve na vydanie nehnuteľností nevyhovel. Skutočnosť, že žalobca sa svojho práva domáhal aj v správnom konaní, v ktorom bol úspešný, nemožno pričítať na ťarchu žiadnej zo strán sporu.“.

Ostatné čiastočné späťvzatia sa týkali zosúladenia identifikácie nehnuteľností podľa aktuálneho stavu v katastri nehnuteľností, resp. potreby vyhotovenia geometrických plánov, kde je potrebné zohľadniť i časovú tieseň a nemožnosť zhromaždiť všetky relevantné doklady pri podaní žaloby, teda zavinenie na zastavení konania nemožno taktiež pričítať žiadnej zo strán sporu. V tomto smere je potrebné zohľadniť aj zmysel a účel reštitučného zákona, ktorým je aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd spáchaných na majetku cirkvi a náboženských spoločností, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Vzhľadom k tomu pri jeho aplikácii je potrebné postupovať v súlade so zákonnými záujmami osôb, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. V danom prípade sa podľa názoru súdu javí byť namieste v konaní úspešnému žalobcovi priznať plnú náhradu trov konania voči žalovanému s poukazom k vyššie uvedeným dôvodom čiastočných späťvzatí žaloby. Na druhej strane je však potrebné poukázať na skutočnosť, že žaloba bola bratá späť a spresňovaná (viackrát až na výzvu súdu), čo však bude zohľadnené pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania.“.

4. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že: „...v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov sa zaoberal aj možnosťou aplikácie ustanovenia § 257 CSP, teda, že vo výnimočných prípadoch nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania, resp. neuložiť povinnosť neúspešnej strane nahradiť trovy konania úspešnej strane. Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdom. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliadne na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu SR z 08. 12. 2011, sp. zn. II. ÚS/563/2011). Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na náhradu, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane strán, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech. Dôvody uvádzané žalovaným, ktoré podľa jeho názoru odôvodňujú aplikáciu § 257 CSP, a to druh konania o navrátení vlastníctva cirkvám a náboženským obciam vyvolaného na základe zák. č. 161/2005 Z.z. (reštitučný nárok), a okolnosti strán sporu (strany sporu sú napojené na rozpočet štátu) súd nepovažuje za dôvody hodné osobitného zreteľa. Okolnosti samotného prípadu nie sú samé o sebe dôvodom pre nepriznanie trov úspešnému účastníkovi a čo sa týka osobných, majetkových, zárobkových a iných pomerov strán konania, súd má za to, že žalovaný nepreukázal, že by jeho majetkové, zárobkové, prípadne iné pomery odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. V zhode so žalobcom má súd za to, že bolo by v rozpore so samotným účelom reštitučného zákona, ak by oprávnenej osobe - žalobcovi, ktorý si riadne a včas uplatnil svoj nárok, preukázal v súdnom konaní splnenie všetkých podmienok, ktoré reštitučný zákon vyžaduje a bol v konaní úspešný, bolo odopreté právo na náhradu trov konania, ktoré účelne vynaložil v súvislosti s ochranou svojho práva v zmysle reštitučného zákona. Tým by došlo k vzniku ďalšej škody na strane oprávnenej osoby a k popretiu jej práva na súdnu ochranu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu, ako aj pomery strán má súd za to, že dôvody uvádzané žalovaným, nie sú dôvodmi hodnými osobitného zreteľa podľa § 257 CSP.“.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie len žalovaný a to výlučne do výroku o náhrade trov konania, navrhujúc zmenu rozsudku v tomto výroku tak, že žalobcovi voči nemu nárok na náhradu trov konania neprizná. Namietal predovšetkým tým, že pri určovaní trov konania medzi sporovými stranami

súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že žalobca podal nesprávne žalobu na solidárne plnenie voči žalovaným 1 až 3, opakovane menil svoj žalobný petit, k špecifikácii predmetu žaloby oproti aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností pristúpil až v roku 2014. Súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že jeho námietky proti vydaniu časti pozemkov boli dôvodné, čo žalobca potvrdil viacerými čiastočnými späťvzatiami označenými ako spresnenie žaloby a súd priznal žalobcovi právo na plnú náhradu trov konania. Vzhľadom na uvádzané a s prihliadnutím na príslušné ustanovenia Civilného sporového poriadku a judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa v žiadnom prípade nestotožňuje s právnym posúdením priznania nároku trov v uvedenom rozsahu žalobcovi z dôvodov, že súd prvej inštancie svojím postupom odňal účastníkom konania konať pred súdom z dôvodu ktorého je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné v otázkach, že súd neúplne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho prijal nesprávny názor. V pôvodnej žalobe zo dňa 25.4.2017 si žalobca uplatnil voči nemu právo na navrátenie vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam podľa príslušných pozemkovoknižných vložiek v katastrálnom území G. a P. R. bez príslušnej špecifikácie zohľadňujúcej existujúci právny stav a bez určenia výmery žalovaných nehnuteľností. Z pôvodne žalovaného rozsahu nehnuteľných vecí zostali predmetom konania len nehnuteľnosti špecifikované žalobcom, ktoré v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 161/2005 Z. z. a s poukazom na § 2 písm. b) zákona č. 221/2004 Z. z. možno považovať za nehnuteľné veci a boli špecifikované geometrickými plánmi. Súdu preto upriamuje pozornosť na skutočnosť, že ak samotný žalobca dokázal až v roku 2014 jednoznačne identifikovať predmet žaloby, nemohol od neho spravodlivo požadovať, že s ním uzatvorí dohodu o vydaní nehnuteľností nielen pred začatím konania, ako aj v priebehu konania. Hlavou príčinou nutnosti podania žaloby bola okolnosť, že žaloba bola podaná len z dôvodu zachovania žalobcovho práva. Táto okolnosť však nemôže byť na jeho ťarchu. Žalobca v priebehu celého súdneho konania t.j. od roku 2007 do roku 2014 zabezpečoval nevyhnutné podklady k uzatvoreniu dohody o vydaní nehnuteľností v súlade s reštitučnými a katastrálnymi zákonmi. Žalobca špecifikoval žalobný petit vo svojom návrhu na zmenu petitu žaloby zo dňa 12.9.2014 a súd uznesením na pojednávaní dňa 29.9.2014 pripustil túto zmenu. Následne bol vyzvaný žalobcom na uzatvorenie dohody e-mailovou poštou dňa 21.12.2015, keď bolo dohodnuté, že parcela C č. 1971/21 katastrálne územie P. R. nebude predmetom dohody a bol predložený geometrický plán 2111/15. Na základe uvedeného poukazuje na skutočnosť, že začatie konania nezavinil a ani nespôsobil prieťahy v konaní svojou činnosťou. Má potom za to, že zastavenie konania napadnutým rozsudkom v dôsledku uvádzaných procesných úkonov žalobcu podľa § 145 CSP bolo zavinené výlučne z dôvodov na jeho strane. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/173/2010, ako aj na rozhodnutie sp. zn. 6MCdo/19/2010. Po citácii § 255 ods. 2 CSP odvolateľ poukázal na to, že súd prvej inštancie v dôsledku nerešpektovania procesnej situácie v tejto právnej veci, t.j. že konanie bolo viackrát v časti zastavené pre (žalovaným zavinené) späťvzatie žaloby žalobcom. Nesprávne rozhodol o trovách konania podľa zásady plného úspechu v spore vyplývajúcej z § 255 CSP. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku rozhodnutia žalobnej žiadosti a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana (žalobca aj žalovaný) je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Vo všeobecnosti teda platí, že ak mala strana vo veci úspech čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí. Vo vzťahu k určeniu pomeru úspechu oboch strán poukazuje na to, že aj pri komparácii rozsahu výmery nehnuteľností označených v pôvodnom žalobnom návrhu s rozsahom výmery nehnuteľností označených vo výroku rozsudku, možno s poukazom na citovanú judikatúru konštatovať, že žalobca mal vo veci len úspech čiastočný. Podľa jeho názoru nebráni použitie ustanovenia Civilného sporového poriadku podľa § 257 o výnimočnom nepriznaní náhrady trov konania súdom, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 8 ods. 1, 2 zákona č. 161/2005 Z. z. konanie súvisiace s vydaním nehnuteľných vecí podľa tohto zákona sa oslobodzuje od správnych poplatkov a súdnych poplatkov a úhradu nákladov spojených s prípadným zameraním vydaných nehnuteľností zabezpečí štát. Preto poukazuje na skutočnosť, že by nebolo v súlade s princípom spravodlivosti požadovať od neho, keďže zastupuje štát, ktorý už v zmysle citovaného uznesenia znášal náklady právnych zástupcov oprávnenej osoby súvisiace s uplatnením reštitučného nároku, znášala povinná osoba, t.j. on ako žalovaný, ktorý ich nezavinil, najmä ak vymáhanie reštitučného nároku súdnou cestou spôsobila oprávnená osoba, t.j. žalobca svojou nečinnosťou. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie predovšetkým nezohľadnil skutočnosť, že povinnosť nahradiť trovy konania bola uložená subjektu, ktorému zákon zveril nakladanie s pozemkami neznámych vlastníkov a štátu a zastupovanie týchto subjektov pred súdmi a inými orgánmi. Napokon odkázal odvolateľ i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MCdo/4/2010 ako aj na čl. 4 a nasl. Ústavy SR s tým, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho prijal nesprávny záver. Postup súdu prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP je nepreskúmateľný v otázke, či je alebo nie je možné aplikovať § 257 CSP.

6. Žalobca odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalovaného sa písomne vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zastúpenia, v ktorom vyjadrení poukázal na to, že Vv prvom rade nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že by uplatnil svoj nárok nesprávne, keď požadoval solidárne plnenie voči všetkým žalovaným. Podstata solidárneho záväzku spočívala v tom, že stačí, ak jeden zo solidárne zaviazaných povinnosť splní, čím sa oslobodzuje aj ostatný solidárne zaviazaný. Rovnako za relevantnú považuje námietku, že spresnil žalobný petit až v roku 2014. Uvedená skutočnosť nespôsobuje, ani nemôže spôsobiť zánik nároku jeho ako úspešnú stranu na náhradu trov konania. Tak súčasná právna úprava, ako aj predchádzajúca (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) pri náhrade trov konania rozlišujú iba zásadu úspechu a zásadu zavinenia na zastavení konania. Teda skutočnosť, že k spresneniu nehnuteľnosti došlo až v priebehu konania nespôsobuje zánik nároku na náhradu trov konania, ani nevylučuje oprávnenú osobu z tohto nároku. Žalovaného riadne a včas vyzval ako povinnú osobu na vydanie dotknutých nehnuteľností a na vrátenie vlastníctva k nim. Žalovaný tieto nehnuteľnosti dobrovoľne nevydal a preto nemal inú možnosť, než domáhať sa svojho práva žalobou na súde. Je zrejmé, že z jeho strany nešlo o zjavne neúspešné uplatnenie a bránenie svojho práva, čo napokon potvrdil aj sám súd, ktorý jeho žalobe vyhovel a rovnako aj žalovaný, ktorý mu dobrovoľne vydal časť žalovaných nehnuteľností. Zmieniť treba i to, že počas celej doby súdneho konania bol vlastníkom/správcom predmetných nehnuteľností žalovaný a nehnuteľnosti až do skončenia reštitučného konania ekonomicky využíval. V zmysle účelu Reštitučného zákona je prioritou kompenzovať krivdy spôsobené v minulosti oprávnenej osobe, preto v zmysle teologického výkladu musí mať nepochybne oprávnená osoba ako úspešná strana právo na náhradu trov konania. Tvrdenie žalovaného, že on nezapričinil začatie konania, ani zastavenie konania, tak neobstoí. Práve naopak podaniu žaloby pristúpil z dôvodu neochoty žalovaného nielenže dobrovoľne vydá nehnuteľnosti, ale ani poskytnúť mu pomoc a podporu v tomto smere. Sám v priebehu konania musel vynakladať úsilie a nemalé finančné prostriedky nielen za účelom spresnenia petitu žaloby, ale aj na vyvrátenie neodôvodnených námietok žalovaného. V spore si uplatnil svoj reštitučný nárok k všetkému majetku, ktorého bol pôvodným vlastníkom a ktorý mu bol v období predchádzajúceho režimu protiprávne odňatý. Avšak vzhľadom na úpravu v reštitučnom zákone v časti definujúcej, ktoré pozemky je možné vydať, ako aj s prihliadnutím na to, že viaceré nehnuteľnosti zmenili svoju pôvodnú výmeru, druh pozemku, reálny stav a podobne, bol nútený pristúpiť k úprave žalobného petitu tak, aby tento zodpovedal aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností a zároveň, aby predmetom konania zostali už len tie pozemky, ktoré je možné vydať podľa Reštitučného zákona. Teda dôvodom pre čiastočné späťvzatie návrhu neboli dôvodné námietky žalovaného, ako to teraz tvrdí. Je zrejmé, že zistenia reálneho stavu nehnuteľností, zhotovením geometrických plánov a úprava žalobného petitu sú mimoriadne časovo a finančne náročné. S poukazom na uvedené skutočnosti bol objektívne schopný až v priebehu konania upraviť žalobný petit zodpovedajúcim spôsobom. Navyše trvá na rozdelení špecifikácie žalobného petitu a čiastočného späťvzatia žaloby, nakoľko nejde o totožné úkony a k spresňovaniu petitu dochádza často z objektívnych príčin, osobitne pri reštitučných konaniach, kde sú predmetom konania nehnuteľnosti, ktoré sa v čase menia a pri ktorých zisťovanie aktuálneho stavu stojí nemalé úsilie a o to väčšie v prípade neposkytnutej pomoci od samotného vlastníka/správcu nehnuteľností. Vo vzťahu k posúdeniu miery úspechu v konaní poukazuje na § 217 ods. 1 CSP ako i na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.5.2014 sp. zn. IV.ÚS 55/2014 podľa ktorého miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej. Je potom zrejmé, že v konaní mal úspech plný a teda mu prináležalo právo na náhradu trov konania. Jediný právny úkon späťvzatie žaloby (na ktoré by bolo možné aplikovať právnu úpravu) podľa Civilného sporového poriadku (§ 262 ods. 1 CSP) je úkon zo dňa 23.1.2017, ktorým bol návrh vzatý späť vo vzťahu k parcelám, ktoré žalovaný vydal dobrovoľne dohodu, pričom Okresný súd rozhodol správne, keď skonštatoval, že on nezavinil zastavenie konania, nakoľko k uzatvoreniu mimosúdnej dohody došlo pred späťvzatím žaloby z jeho strany a práve z tohto dôvodu zobral návrh späť (ods. 79 rozsudku). Nesúhlasí ani s tvrdeniami žalovaného o nutnosti aplikácie § 257 CSP. Tu odkazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 526/2010, ako i na nález II.ÚS 31/04 a tiež na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 5/2006. Je pritom viac ako absurdné, že pri jeho nároku ako oprávnenej osoby na náhradu trov konania žalovaný požaduje, aby súd aplikoval uvedené zákonné ustanovenie s odvolaním sa na osobitný charakter konania. Avšak, keď sa v obdobných konaniach koná o nároku žalovaného na náhradu trov konania, požaduje priznať náhradu v plnom rozsahu, aj keď jeho nárok je prinajmenšom pochybný. Je preto názoru, že v tomto prípade neexistuje žiaden dôvod pre aplikáciu § 257 CSP a teda súd prvej inštancie postupoval správne, keď mu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

7. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP, avšak za rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán tohto konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 365 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho zmenu v zmysle § 388 CSP.

9. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie, ods. 2 ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

10. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

11. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

12. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

14. O nároku na náhradu trov konania medzi žalobcom a žalovaným je treba rozhodnúť na základe posúdenia ich úspešnosti v spore, ktorú zásadu úspešnosti dopĺňa zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie, ako to správne uzavrel súd prvej inštancie.

15. Žalobca bol úspešný čo do priznania mu nároku na vydanie jednej z množstva ďalších žiadaných nehnuteľností, ohľadne ktorých ostatných bolo konanie zastavené pre späťvzatie žaloby žalobcom.

16. Pokiaľ ide o žalobnú žiadosť s výrokom zastavenia konania pre prvotné (doručené súdu prvej inštancie dňa 18.2.2009) a aj následné čiastočné späťvzatie (doručené súdu prvej inštancie dňa 23.1.2017), ostatné podania žalobcu, i keď bolo pri ich označení uvedené, že okrem upresnenia žalobného petitu ide tiež aj o čiastočné späťvzatia, boli podľa obsahu len upresnením žalobnej žiadosti, sú to práve tieto procesné úkony žalobcu, ktoré mali za následok čiastočné zastavenie konania. Je to preto žalobca, ktorý nesie zodpovednosť za zavinenie, ktorého následkom bolo predmetné zastavenie (výrok II. rozsudku). Zavinenie je totiž možné posudzovať len z procesného hľadiska, nie podľa hmotného práva, lebo potom by išlo o posudzovanie dôvodnosti nároku vo veci samej tak, že by po zastavení konania súd neprípustne ďalej skúmal dôvodnosť uplatneného nároku. Pretože nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale z procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne

podanú žalobu je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, t.j. z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol v meritórnom konaní úspešný alebo nie. Nič na tom nemôže zmeniť ani tvrdený dôvod oboch čiastočných späťvzatí žaloby. V prípade prvého čiastočného späťvzatia to bolo dosiahnutie navrátenia pozemkov cez správne konanie, čomu skutočne nemožno prisúdiť zavinenie žalovaného, bol to žalobca, ktorý inicioval dve súdne konania o totožných nehnuteľnostiach s rovnakým cieľom, dosiahnuť ich vydanie. V prípade čiastočného späťvzatia druhého v poradí, ktorého dôvodom bolo uzatvorenie mimomosúdnej dohody, na základe ktorej žalovaný v dohode uvedené nehnuteľnosti žalobcovi vydal v priebehu predmetného konania, odvolací súd vychádzajúc z obsahu súdneho spisu, z ktorého je zrejmé, že žalobca si pôvodným žalobným návrhom uplatnil vydanie nehnuteľností (a navrátenie ich vlastníctva) označených podľa pôvodných zápisov v pozemkovoknižnej vložke, ktoré neidentifikoval v súlade s aktuálnym zápisom v katastri na listoch vlastníctva, stalo sa tak až neskôr, na základe výzvy súdu, ale len vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré ostali predmetom konania, keď od požiadavky na vydanie ostatných (viacerých) i naďalej neidentifikovateľných nehnuteľností v rámci upresňovania petitu už ďalej upustil, nemožno prisúdiť vylučné zavinenie len žalovanému.

17. Dôvodnou preto bola kľúčová námietka z odvolania, podľa ktorej ak samotný žalobca dokázal až v roku 2014 jednoznačne identifikovať predmet žaloby, nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, že so žalobcom uzatvorí dohodu o vydaní nehnuteľnosti nielen pred začatím konania, ako aj v jeho priebehu. Hlavnou príčinou nutnosti podania žaloby bola okolnosť, že žaloba bola podaná len z dôvodu zachovania žalobcovho práva, ktorá okolnosť nemôže byť na ťarchu žalovaného.

18. Žalobca sa bránil uvedenej námietke tým, že vzhľadom na zákonnú úpravu (zákon č. 161/2005 Z. z.) definujúcu, ktoré pozemky je možné vydať, ako aj s prihliadnutím na to, že viaceré nehnuteľnosti zmenili svoju pôvodnú výmeru, druh, reálny stav a podobne, bol nútený pristúpiť k úpravám žalobného petitu tak, aby tento zodpovedal aktuálnym údajom v katastri nehnuteľností a zároveň, aby predmetom konania ostali už len tie pozemky, ktoré je možné podľa zákona vydať. Žalovaný ako zástupca štátu mu pritom neposkytol potrebnú pomoc a súčinnosť, čo vníma ako rozpor s ustanovením § 8 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej Reštitučný zákon), svojimi námietkami tiež prispel k prieťahom v súdnom konaní, nárastu nákladov oboch strán a aktívne vyvíjal činnosť na zmarenie alebo aspoň oddialenie účelu Reštitučného zákona.

19. Obrana žalobcu nepochybne vykazuje logickú líniu, keď stavia na účele reštitučného zákonodarstva i na problémoch s identifikáciou dotknutých nehnuteľností, ktoré sa určite môžu prejaviť aj v rôznej kvalite žalobných návrhov, pokiaľ ide o ich určitosť. Odvolací súd však nemôže prehliadnuť skutočnosť, že žalobca na jednej strane žiada zohľadniť objektívne ťažkosti s presnou identifikáciou sporných nehnuteľností, no na strane druhej neváha vytknúť žalovanému neochotu nedostatočne identifikované nehnuteľnosti vydať. Pritom vôbec neberie do úvahy i zodpovednosť žalovaného ako právnickej osoby zriadenej zákonom a plniacej úlohy vo verejnom záujme za adekvátnu a zákonodarcom očakávanú starostlivosť o pozemky, ktoré spravuje. Ak teda žalobca žiada vo svoj prospech zohľadniť ťažkosti s presnou identifikáciou nehnuteľností, potom sa javí ako spravodlivé rešpektovať maximálnu opatrnosť žalovaného pri poskytovaní súčinnosti v procese posudzovania uplatneného reštitučného nároku, ktorú žalobca hodnotí tak, že žalovaný mu v tomto smere neposkytol žiadnu pomoc či súčinnosť, hoci na to bol podľa Reštitučného zákona povinný.

20. Podľa stabilnej judikatúry najvyššieho súdu vnútorná pohnútka žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby nezabavuje procesnej zodpovednosti žalobcu na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej aj žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 256 ods. 1 CSP <. (predtým § 146 ods. 2 OSP <.). Nie je pritom vylúčené, aby súd súčasne došiel aj k záveru, že sú splnené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (predtým § 150 OSP <.), t.j. nepriznanie náhrady trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 M Cdo 4/2010).

21. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP). V jeho zmysle súd výnimočne neprizná náhradu trov

konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Vtedy súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Nakoľko použitie § 257 CSP negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania, musí aplikácia tohto ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať výnimočný charakter.

22. Ustanovenie § 257 CSP nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane; vždy musí ísť celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých strán, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprímeraná tvrdosť voči strane, a aby neodporovalo dobrým mravom. V tomto ustanovení je zároveň fixované moderačné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom, pričom zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než by plynul z dispozície právnej normy. Zákon vyžaduje na také rozhodnutie dve podmienky: musí ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa a o výnimočné okolnosti, pričom výklad týchto podmienok je ponechaný na súdnej praxi a je potom vecou konkrétneho prípadu, či došlo k takým okolnostiam, ktoré môžu byť podkladom na rozhodnutie o zmiernení účinkov právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania.

23. Vychádzajúc z uvedeného potom podľa odvolacieho súdu pre prípad zastavenia konania vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom mimosúdnej dohody je potrebné pričítať zavinenie na zastavení konania obom procesným stranám a širším výkladom cez aplikáciu § 257 CSP ustáliť úspešnosť, resp. neúspešnosť procesných strán vo vzťahu k uvedenému predmetu sporu ako rovnakú.

24. Vo vzťahu k ostatnému predmetu sporu odvolací súd uzatvára, že späťvzatie žaloby vo vzťahu k parcelám č. 2339/11 a č. 2340/190, katastrálne územie P. R., zapísané na LV č. XXXX zaviniť žalobcu (pozri vysvetlenie v ods. 16 odôvodnenia) a to sa považuje za jeho neúspech, oproti jeho úspechu vo vzťahu k parcele č. 1971/21, ktorá mu bola rozsudkom vydaná. Pomer úspechu v konaní považoval odvolací súd za vhodné posudzovať cez počet parciel žiadaných a priznaných, a vo vzťahu ku späťvzatým parcelám cez posúdenie zavinenia späťvzatých parciel, ustáleného v ods. 16 odôvodnenia, nakoľko každú zo žiadaných parciel žalobca mohol uplatňovať samostatne. Žalobca žiadal od žalovaného vydať 15 parciel, úspešný bol čo do jednej výrokom I. rozsudku priznanej parcele, a tiež vo vzťahu k 12 parcelám, ohľadne ktorých bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia vzhľadom na mimosúdnu dohodu strán. Žalovaný bol rovnako úspešný vo vzťahu k 12 parcelám, ohľadne ktorých bolo konanie zastavené z dôvodu späťvzatia vzhľadom na mimosúdnu dohodu strán (pozri odôvodnenie ods. 23), ako i vo vzťahu k zastaveniu konania pre späťvzatie žaloby žalobcom ohľadne dvoch parciel, ktorých sa domohol v inom súdnom konaní (pozri časť odôvodnenia v ods. 16). Úspech žalobcu v konaní je tak 13/15 a úspech žalovaného 14/15 a tým potom celkový úspech žalovaného 1/15 (t.j. 14/15 úspechu žalovaného mínus 13/15 úspechu žalobcu - ako neúspechu žalovaného), v ktorom rozsahu žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania v zmysle cit. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 a pri čiastočnej aplikácii i § 257 CSP.

25. V zmysle § 380 ods. 1 <CSP je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný (kvantitatívnu stránkou odvolania). V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu odvolacím dôvodom neskúma odvolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nad rozsah, ktorý odvolateľ vymedzil v odvolaní uplatneným odvolacím dôvodom.

26. Žalovaný odvolacím návrhom, náhradu trov konania priznať nežiadal, navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania zmeniť tak, že žalobcovi proti nemu nárok na náhradu trov konania neprizná. I keď z predchádzajúce odôvodnenia vyplýva nárokovateľnosť žalovaného na čiastočnú náhradu trov konania, vychádzajúc z viazanosti odvolacím súdom dôvodmi a rozsahom odvolania, žalovaný nežiada priznať náhradu trov konania, žiada ju nepriznať protistrane, je súladné s procesnou právnou úpravou v danom prípade rozhodnúť tak, že žalovanému, i keď úspešnejšej strane sporu, nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

27. Odvolací súd vedený týmito úvahami potom žalovanému náhradu trov konania nepriznal cez zmenu napadnutého výroku o náhrade trov konania preskúmaného rozsudku podľa § 388 CSP.

28. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi (v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musel aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí a to tak, že žalobcovi odvolací súd priznal túto náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).